

Gron. wenakker,
d.i. de akker waar
de ploeg wendt

Wenakker

akker

November 2019

Wen

GROENLINKS ledenblad provincie Groningen

Kennismaken met Cora-Yfke Sikkema

(foto's bij dit interview: gemeente Oldambt)

In dit nummer:

Kennismaken met Cora-Yfke Sikkema

Brug t'rug

Interview Bas de Boer

Inspiratiedag Groningen Vitaal

Het kiezen van een burgemeester in de VS

Aan de slag met energie

Doe mee met de provinciale kennisgroepen

Quinoapannekoekjes

Column

Agenda en colofon

GroenLinks-burgemeester Oldambt

In een statig ingerichte kamer in het historische deel van het gemeentehuis vertelt burgemeester Cora-Yfke Sikkema openhartig en enthousiast over haar eerste negen maanden in de gemeente Oldambt. 'Mijn eerste dag was echt een feest. Ik voelde me enorm welkom. Een warme kennismaking met inwoners, ambtenaren en de raad. Daarna heb ik alle dorpen persoonlijk bezocht. Ik ben erg onder de indruk geraakt van de vele initiatieven die door inwoners en organisaties worden genomen.'

Waarom burgemeester

Een paar jaar geleden kwam bij Cora-Yfke een aantal dingen samen, waardoor ze wist dat ze op termijn wel burgemeester zou willen worden. Dat kwam voort uit interesse en ervaringen in veiligheidsvraagstukken bij de politie, het nationaal crisiscentrum, BZK/nationale veiligheid in combinatie met het lokaal bestuur. Eerst volgde in 2018 een tweede periode als wethouder in Haarlem. Toen er in Oldambt een burgemeestersvacature kwam, sprak deze kleine(re) gemeente in het noorden haar aan. Sneller dan gedacht heeft ze gereageerd en werd ze tot haar blijdschap benoemd. Ze volgde in Oldambt Pieter Smit op. 'Ik heb zijn periode niet meegemaakt. Ik denk dat dat een voordeel is. Iedereen is lovend over hem. Eigenlijk jammer dat ik hem niet heb gekend. Ik ben iemand anders en ik doe dingen anders dan men gewend is.'

Burgemeester nieuwe stijl

'Als burgemeester wil ik boven de partijen staan vanuit een pragmatische insteek. Samen met de raad wil ik vooruitkijken. Misschien ben ik meer bestuurder dan politicus. Ik denk dat het er niet toe doet dat ik van GroenLinks ben. Persoonlijkheid is belangrijker dan de politieke kleur. In de lokale politiek gaat het om een klik met allerlei partijen, zo ontstaan coalities en samenwerkingen. Daarin zoek ik naar overeenkomsten, niet naar polarisatie. In de gemeente wil ik er zijn voor de inwoners. Onafhankelijk voorzitter zijn in het bestuur. Energiek proberen met elkaar het gebied in beweging te krijgen. Uitgaan van de kracht en de potentie die we hier hebben en benadrukken waar we trots op zijn.'

Als burgemeester wil Cora-Yfke breder kijken dan de eigen gemeente. Ze vindt het van belang om dit gebied én de regio groter en leefbaarder te maken. Ze zou de NPG-gelden bijvoorbeeld graag investeren in de hele provincie, ook in werkgelegenheidsinitiatieven in de niet-aardbevingsgemeenten zoals Pekela.

Hoe is Oldambt

'De plek waar ik dacht yes, dat was de plek op de dijk bij het Ambonezenbosje. Een schitterend uitzicht op de Graanrepubliek en op de Dollard. Wat een gebied!'

Politiek cv

- Sinds 2010 lid gemeenteraad Haarlem
- Vanaf 2012 fractievoorzitter GroenLinks
- In 2014 wethouder en locoburgemeester (portefeuille duurzaamheid, mobiliteit, beheer & onderhoud)
- In 2018 wethouder (portefeuille duurzaamheid, mobiliteit, economie)
- November 2018 voordracht burgemeester Oldambt
- Installatie burgemeester 29 januari 2019

Cora-Yfke is geboren en opgegroeid in Delfzijl. Na bijna 25 jaar in het westen is ze weer terug in het noorden.

Ze ervaart Oldambt als een spannend gebied met twee invalshoeken die ogenschijnlijk tegenstrijdig zijn. Enerzijds is het een gebied dat aan de gemeente vraagt om de knelpunten op te lossen. Anderzijds is hier een diepgewortelde eigenzinnige cultuur waarin de overheid geen positie heeft, enigszins anarchistisch. Daarin komt de geschiedenis van Oldambt terug.

Daarbinnen wil ze Oldambt goed op de kaart zetten. Trots zijn op dit gebied, het landschap, de dorpen en de vele evenementen zoals Pura Vida, Waterbei, Dickensday, De Toekomst en het Hongerige Wolf festival.

Contacten vasthouden

Cora-Yfke is van plan om de dorpen te blijven bezoeken. Dat is voor haar de manier om de gemeente te leren kennen. 'Gelukkig krijg ik daar de tijd voor; ik ben hier nog niet weg!'

Ze wil zichtbaar en benaderbaar zijn. Hoewel concrete inhoudelijke vragen naar de (gebieds)wethouders gaan. Met het voltallige college zijn er dorpenrondes en Cora-Yfke doet de specifieke activiteiten, bijvoorbeeld de 4 mei-herdenking, de onderscheidingen, Sinterklaas.

Ze gaat werken aan een aantal belangrijke thema's zoals nieuwe democratie, de verhouding college en raad. Er komen cursussen voor raadsleden over debatteren en integriteit.

Nu ze in Winschoten woont, kan ze veel op bezoek gaan, fietsen in de weekenden en hier en daar koffie drinken.

In Oldambt is de samenwerking met Duitsland belangrijk. Er zijn al verschillende ontmoetingen geweest met bestuurders over de grens. Omdat haar Duitse taal beter kan, volgt Cora-Yfke les.

GroenLinks

'Ik kom uit een geëngageerd politiek nest en ben daardoor gevormd: idealistisch en pragmatisch. Tijdens mijn studie ben ik lid geworden van GroenLinks. In Haarlem ben ik in de politiek gerold via een stedelijke adviesraad multiculturele vraagstukken. Ik wilde daar echt iets aan doen en werd eerst raadslid voor GroenLinks en later wethouder. Voor mij is

GroenLinks groen en links en open. Ik ben heel erg van het open. Mensen moeten gelijk behandeld worden en gelijke mogelijkheden krijgen. Dat is mijn drijfveer. Ik ben wat dat betreft fan van de manier waarop Femke Halsema haar werk doet.'

In de raad van Oldambt is in deze periode geen fractie van GroenLinks. Cora-Yfke heeft wel landelijk bijeenkomsten met GroenLinks-burgemeesters. Op provinciaal niveau zijn er functionele contacten met de gedeputeerden.

Kom langs

Voor iedereen die met Oldambt wil kennismaken heeft Cora-Yfke een helder advies: 'Kom vooral lekker wandelen en fietsen in het mooie Oldambt. Je kunt hier met de trein naar toe!'

Gerda Steenhuis

Brug t'rug!

Zo luidt de naam van de actiegroep die pleit voor de terugkeer van de Paddepoelsterbrug. Een initiatief van omwonenden en andere gebruikers van deze, inmiddels in de regio en ver daarbuiten, befaamde brug.

Het gemis en de onzekerheid

Tot op heden hebben dagelijks bijna 1000 mensen geen directe verbinding tussen het Reitdiepdal, Winsum en het achterland met de stad. De brug maakt onderdeel uit van een historische route die stedelijk gebied verbindt met het Nationaal Landschap Middag-Humsterland. De brug is niet alleen belangrijk voor forenzen, maar is ook een heel belangrijke recreatieve route, voor fietsers en wandelaars, waaronder de wandelaars van het Pieterpad. Omwonenden die plannen voor een camping langs het Pieterpad hadden, zijn, net als alle andere bruggebruikers in afwachting van het vervolg.

Terugblikken

Op 26 september 2018 is door een brugbedieningsfout van Rijkswaterstaat de Paddepoelsterbrug kapot gevaren. Dit is inmiddels al meer dan een jaar geleden, maar gebruikers kunnen het Van Starckenborghkanaal nog steeds niet oversteken omdat er geen voorziening is getroffen. In de tussentijd is er wel veel gebeurd op communicatievlak, maar is de situatie en het perspectief helaas nog steeds niet gunstig.

In eerste instantie zou gekeken worden of de brug vervangen kon worden. Omdat door toedoen van Rijkswaterstaat (RWS) de brug is stuk gevaren, zou je verwachten dat zij ook de verantwoordelijkheid zou nemen om de brug weer te herstellen. Maar erg voortvarend was RWS niet. RWS heeft als prioriteit dat de scheepvaart doorgang kan vinden en dat gaat beter zonder brug.

Er werd veel heen-en-weer gecommuniceerd tussen het ministerie, de gemeente Groningen en de bewoners. Ook vanuit het provinciale bestuur werd druk uitgeoefend op RWS: die brug moet namelijk gewoon terug. Of in ieder geval een goed bruikbare overgang voor fietsers en voetgangers die gebruik maakten van de brug. Meer wordt niet gevraagd door de regio!

Foto: Melissa van Hoorn

Volgens RWS moesten eerder uitgevoerde haalbaarheidsonderzoeken over herstel of tijdelijke maatregelen zoals een hoge brug of pontje opnieuw worden uitgevoerd. Dat gaat weer veel tijd kosten. En dat terwijl klip en klaar was wat er nodig is.

Ultieme poging

In juni 2019 werd bekend dat Rijkswaterstaat niet voornemens is om de brug in zijn oude glorie te herstellen en dat zelfs een tijdelijke maatregel voor fietsers en voetgangers nog lang op zich zou laten wachten. De fundering van de oude brug werd wel alvast verwijderd. Toen was de maat vol en hebben de betrokken gemeenteraden (Groningen, het Hogeland en Westerkwartier) en Provinciale Staten van Groningen onder leiding van GroenLinks op 4 oktober een brief gestuurd aan minister Cora van Nieuwenhuizen om uit te leggen hoe belangrijk de brug voor ons is. Het kan zo niet langer. De unanimititeit van alle politieke partijen over deze brug was hartverwarmend.

De reactie van de minister

De minister ziet in haar brief van 15 oktober drie mogelijkheden voor structurele verbetering van de situatie. Een vaste hoge fiets-voetgangersverbinding op 9,10 meter boven N.A.P.; een beweegbare fiets-voetgangersverbinding op 5,50 meter; geen nieuwe brug, maar verbetering van de bestaande routes over de Walfridusbrug en de brug Dorkwerd. Terugkeer van de oude brug is geen optie, vanwege de problemen die de brug oplevert voor de scheepvaart. Een tijdrovende MIRT-verkenning (=Meerjarenprogramma Infrastructuur, Ruimte en Transport) moet duidelijk maken welke oplossing op termijn het beste is.

Op 7 juni is volgens de minister in overleg met de betrokken gemeenten en de provincie Groningen afgesproken dat er een tijdelijke fiets-voetgangersbrug op 9,10 meter komt. Er is inmiddels een projectteam van Rijkswaterstaat aan de slag om deze verbinding te realiseren. RWS is bereid in de kosten van zo'n brug 1,5 miljoen bij te dragen. De doorlooptijd voor deze brug wordt geschat op een jaar. Dat betekent dat die op zijn vroegst in de herfst van 2020 beschikbaar komt. Meer dan twee jaar nadat de oude brug onherstelbaar werd beschadigd. En dan hebben we het nog niet over de vraag of een brug van 9 meter hoogte echt een goede oplossing is.

Melissa van Hoorn

Bas de Boer, Statenlid van GroenLinks

Als nachtbraker zit GroenLinks Statenlid Bas de Boer (23), student ‘International Security’ en ‘Recht en Bestuur’, te werken aan een planning voor zijn aankomende stage. De volgende ochtend zitten we in een kof-fietent vlakbij het GroenLinks-Pand en vertelt hij hoe het is om jongste Statenlid te zijn.

De Boer groeide op in Baflo. Zijn ouders zijn niet actief binnen de politiek maar zijn opa was actief lid bij de PvdA. Op de basisschool sloeg hij een klas over en reisde daarom vanaf zijn elfde met de trein naar Groningen. Hierdoor had hij meer kansen; hij kon naar het gymnasium. ‘Ik wil voor zo veel mogelijk mensen creëren dat zij ook die kansen hebben en zie de trein als belangrijk middel. Zeker als je uit een dunbevolkte arme regio komt is het belangrijk dat voorzieningen goed bereikbaar zijn.’ Geen wonder dat hij Openbaar Vervoer in portefeuille heeft, naast Openbaar Bestuur, Burgerparticipatie, Internationalisering, Ruimtelijke Ordening, Informatie en ICT en Sport.

De trein naar Stadskanaal

Het was niet zijn idee, maar De Boer ‘had het geluk’ dat hij zijn maïdenspeech hierover mocht houden. Het vertegenwoordigt waar hij voor staat. Naar Stadskanaal is hij zelf nooit afgereisd, maar kort geleden reisde hij in 1,5 uur met de bus naar Ter Apel (60 km) waar je met de auto een uur over doet. De prijs voor een retourtje Groningen-Ter Apel is 21 euro.* De afstand is vergelijkbaar met een reis van Amsterdam Sloterdijk naar Utrecht Centraal. Daar doet de trein 33 minuten over. ‘Toen ontdekte ik hoe lang je erover doet om in die uithoek te komen.’

Het is nu tijd

Begin 2017, kort voor de verkiezingen in Amerika, werd hij lid van GroenLinks. Hij voelde een morele plicht: ‘Ik kan een verschil maken, dus ik moet een verschil maken.’ Na een half jaar slapend lid te zijn dacht hij: ‘Het is nu tijd.’ De Boer werd penningmeester en fondsenwerven voor het campagne team voor de gemeenteraadverkiezingen en stelde zich verkiesbaar voor de gemeenteraad. Er waren meer ervaren kandidaten die gekozen werden. Daarna stelde hij zich kandidaat voor

de provincie. Dat sluit beter aan bij zijn specialisaties, keuze van studie en interesses. Zijn weg vinden binnen de Staten leek eerst een grote taak, maar dat viel uiteindelijk mee. Soms merkt hij wel een generatiekloof met oudere Statenleden maar over het algemeen matcht het prima.

Werken voor iets belangrijkers dan geld

“Focusing your life solely on making a buck shows a certain poverty of ambition. It asks too little of yourself. And it will leave you unfulfilled. It’s only when you hitch your wagon to something larger than yourself that you realize your true potential.”
Barack Obama, 2006

Deze quote, op zijn profiel van de GroenLinks-website, heeft hij gekozen omdat het ook zijn motivatie is voor het leven om niet alleen voor geld te werken maar voor iets groters, iets belangrijkers. ‘Als we werken voor wat we belangrijk vinden zou de maatschappij een stuk gelukkiger zijn.’ Veel mensen hebben die keuze niet. ‘Juist dat moeten we aanpakken.’ Onze afhankelijkheid van het financiële systeem moet minder worden. Mensen zouden moeten durven erkennen dat dat anders moet.

‘Ik kan een verschil maken, dus ik moet een verschil maken.’

Simpelweg je mond open doen

Als ik vraag naar zijn belangrijkste boodschap wil hij ‘Het kan!’ zeggen, maar ziet dat als stelen van Obama. Hij gelooft dat er meer mogelijk is dan veel mensen denken en dat er hoop is. ‘Ik heb het gevoel dat mensen te negatief tegen dingen aankijken en te snel opgeven om verandering teweeg te brengen. Maar als je het écht zou willen dan kan het. Je kunt dingen veranderen. Ik ben ook maar een drieëntwintigjarige die zichzelf niet heel speciaal vindt maar ook ik kan verandering teweeg brengen door onvoorwaardelijke inzet en simpelweg mijn mond open te doen, hele makkelijke dingen eigenlijk.’ In het begin was het spannend. Als Statenlid vertegenwoordigt hij de bevolking, zijn woorden hebben ineens waarde. Hij vertegenwoordigt nu een partij, kiezers en de bevolking van Groningen.

Voetbal op de achtergrond

Bordspelletjes vindt hij erg leuk maar eigenlijk doet hij te weinig aan ontspanning. Wel neemt hij tijd om met zijn vriendin op de bank te zitten. Hij kijkt ook graag voetbal, maar meestal staat dat op de achtergrond aan terwijl hij bezig is met iets anders.

Andere meningen

Sinds hij in de politiek zit spreken veel mensen met hem over politiek. Daardoor hoort hij veel andere meningen. Ook met zijn vriendin heeft hij wel eens een meningsverschil. Dan voelt hij zich uitgedaagd om nieuwe argumenten in te brengen en wil hij haar stiekem nog steeds overtuigen, ‘ik ben nogal koppig, maar meestal hebben we respect voor elkaars mening’.

Burgerparticipatie

De Boer zoekt manieren om burgers te betrekken bij de besluitvorming.

De huidige middelen zijn vaak onbekend en het referendum is beperkt. Dan wordt de burger niet betrokken bij het maken van een besluit, maar mogen ze oordelen over een politiek besluit. Alsof een architect een tekening maakt van een huis en de toekomstige bewoners alleen maar ja of nee mogen zeggen zonder enige toelichting. Hij wil mensen de kans geven om vroegtijdig input te geven. 'Dan kun je verder komen.'

'De woningschaarste is erger dan Amsterdam'

De stad Groningen heeft de meest krappe woningmarkt van Nederland. Mensen komen moeilijk aan een huis, dat ondervindt De Boer zelf ook. In de populaire studentenstad, waar 37 procent alleenwonend is, zijn haast geen betaalbare starterswoningen. Eenpersoonshuishoudens geven de voorkeur aan wonen in een stad, maar 'de stad is aan zijn limiet en natuur vinden we ook belangrijk'. In omliggende gemeenten wordt op dit moment ingezet op levensloopbestendige woningen. Misschien moet de focus verlegd worden naar het aantrekken van starters?

Betere voorzieningen en bereikbaarheid

Volgens De Boer moeten voorzieningen en bereikbaarheid in omliggende gemeenten verbeterd worden, dan is de stap volgens hem kleiner om buiten de stad naar een woning te zoeken. Gemeenten van krimp-regio's, die interesse hebben in 'vers bloed', en mee willen werken aan een gezamenlijk woningplan stelt hij daarom ook veel vragen. Het moet eerst duidelijk zijn waarom mensen er nu niet willen wonen en welke veranderingen prioriteit hebben.

Het moet levendig zijn

Het jongste Statenlid vindt het belangrijk dat er iets te doen is in of nabij zijn woonplaats: 'Ik wil op een avond naar de bioscoop kunnen gaan, een biertje drinken in een gezellige kroeg of naar een sportwedstrijd gaan. Ook moet er ov zijn waarmee ik van A naar B kan gaan als mijn fiets kapot is. Het moet levendig zijn met af en toe een leuk evenement.'

* Op internet lijkt het goedkoper te zijn, maar via Stadskanaal is de reis duurder dan via Emmen.

Janneke Brouwer

Inspiratiedag Groningen Vitaal

Het is 3 oktober. Zo'n 250 mensen maken zich op voor een inspirerende dag in de boerderij op het landgoed Fraeylemaborg te Slochteren. Het zonnetje schijnt flets, af en toe onderbroken door een stevig regenbuitje. Deze dag staat in het teken van een positieve blik op gezondheid.

De gemeenten Midden-Groningen, Delfzijl, Appingedam en Loppersum laten in een cabaretse sfeer zien wat ze zoal in huis hebben. Bestuurders, vrijwilligers en professionals schuiven aan bij de gesprektafel waar 'Moeder Bonkje' en 'Vader Hetze' allerlei projecten in de schijnwerpers zetten. De aftrap wordt verricht door gedeputeerde Tjeerd van Dekken die de financiële perikelen in provincie Groningen aanstipt. Maar daar gaat het vandaag niet over.

Foto's: Ger Zuiderveen

Projecten in de provincie

Welzijnscoach Yolanda uit Delfzijl ontvouwt haar manier van werken. 'We willen vooral naar de mensen luisteren.' PvdA- en GroenLinks-wethouder in Loppersum Bé Schollema, legt de nadruk op maatwerk. 'Elk dorp en elk mens is weer anders.' Moeder Bonkje vraagt Peter Verschuren, SP-wethouder Midden-Groningen: 'Is er wel voldoende geld voor alle projecten?' 'Nee,' antwoordt Verschuren resoluut. 'Zonder subsidies en fondsen kunnen we niks, we zijn hartstikke failliet.' Daarmee vat hij een algemeen probleem kernachtig samen. Desondanks gebeurt er ook in Midden-Groningen van alles. Joke Kragt is als welzijnscoach de aanjager van de cursus *Grip en Glans*, waar mensen leren stapsgewijs meer glans aan hun leven te geven. 'Het gaat om wat je kunt, niet om wat je denkt niet te kunnen.' Wim Smit is in Midden-Groningen bezig met 'de gezonde school'. Hij benadrukt het belang van beweging, gewoon op het schoolplein. Het scheelt al enorm wanneer de klassen niet tegelijkertijd hun speelkwartier hebben, 'De kinderen bewegen in kleinere groepen veel vrijer, en er is veel minder "gedoe" op het plein. Bewegen is de basis voor gezondheid!' Peter Everts spreekt namens de TSI-Foundation (een netwerkorganisatie die organisaties helpt bij veranderingen en medeorganisator van deze middag). Hij wil niet altijd binnen de gebaande padjes lopen, maar *out of the box* denken! Veel gezondheidsprojecten in Groningen zijn op die manier mogelijk gemaakt, creativiteit wordt beloond. Het Nationaal Programma Groningen (een geldstroom die door het Rijk is ingesteld om de provincie Groningen – na de aardbevingsproblematiek – er weer bovenop te helpen) financiert diverse gezondheidsprojecten. Ruth Koops van 't Jagt volgt namens de NPG de initiatieven en toetst onder meer of ze ook zinvol zijn. Soms neemt ze ook deel aan een project. Aan de tafel vertelt ze enthousiast over de verrichtingen van de Groningers.

Lezing over positieve gezondheid

Arts-onderzoeker Machteld Huber geeft na afloop van de tafelgesprekken een lezing. Zij heeft met de introductie van het nieuwe concept 'positieve gezondheid' veel losgemaakt in de gezondheidszorg, met name door niet langer te hameren op 'ziek zijn', maar op 'gezondheid'. Deze nieuwe benadering gaat uit van het inzetten van de eigen kracht en meer hulp vragen van de wijk. Ze zegt: 'De kosten in de zorg rijzen de panuit terwijl het ook anders kan. Gezondheid is vooral een kwestie van de juiste leefstijl. Goed eten, natuurlijk bewegen (boodschappen doen, fietsen, wandelen etc.), opstaan met zin in het leven en omringd zijn door familie of vrienden met wie die zin bereikt kan worden (eenzaamheid

is de grootste boosdoener). Zorgverzekeraars, beleidsmakers en artsen hadden wat moeite met deze blik op gezondheid, maar gaandeweg is er een kentering gaande. Met een integraal gezondheidsbeleid komt betaalbare gezondheidszorg dichterbij.’

Workshops

In zes verschillende workshops kunnen vervolgens de mensen zelf ervaren welke voordelen de diverse projecten hebben.

‘Zet je brein in beweging’ is een training om de lichaamsfuncties te optimaliseren met behulp van de Ronnie Gardiner Methode (RGM). Dit is een intensieve manier van werken die helpt bij onder andere de ziekte van Parkinson en beginnende dementie. Klappend, stampend en roepend worden alle hersendelen geactiveerd. Een andere workshop gaat over positieve psychologie. Anders denken doet wonderen. Zoals een meisje van vijf jaar dat vraagt: ‘Waarom heet een Ziekenhuis geen Betterhuis?’ Momenteel is ziekte te veel een leidraad, in plaats van ‘gezond zijn’.

Theater de Steeg toont diverse (school)projecten uit Appingedam, een stad geteisterd door de aardbevingen. ‘Angst en zorg mogen eruit met kleur, klank of een andere uiting ...alles om de ellende van de aardbevingen het hoofd te bieden.’ De beleidsmedewerker van Appingedam kiest de invalshoek van kunst en cultuur. Wanneer kinderen leren zich te uiten, is dat een wezenlijke bijdrage aan de gezondheid.

Weer een andere workshop gaat in op het belang van netwerken. Peter Everts (TSI-Foundation) weet hier alles van: hoe bouw je een netwerk op en wat betekent het als je geen netwerk hebt? Er wordt door de deelnemers flink geoefend.

Ouderen in het Knarrenhof

Knarrenhof is een concept van het bedrijf van Peter Prak. Het is een alternatief voor mantelzorg en komt tegemoet aan de behoefte langer thuis te blijven wonen. De kern van het concept wordt gevormd door meergeneratiehofjes voor mensen van 19 tot 109 jaar. Die maken mantelzorg en samenleven mogelijk zonder verlies van privacy of onafhankelijkheid en dat tegen kostprijs met een zo minimaal mogelijke opslag. Met een goede voorbereiding is een Knarrenhof voor iedereen bereikbaar.

Afsluiting

Een aantal workshopdeelnemers gaat naar buiten om onder begeleiding van de IVN – het Instituut Voor Natuureducatie - te ervaren hoe mantelzorgers, zorgmedewerkers en andere professionals de positieve natuurbeleving van cliënten kunnen verhogen. ‘Ga met de kinderen naar buiten, daar wordt iedereen blij van’, is de wijze les van het IVN. Deze vitale middag brengt de deelnemers op nieuwe ideeën om op een positieve wijze om te gaan met de gezondheidszorg. Ga aan de slag. De politiek kan (wellicht) volgen.

Ger Zuiderveen

Het kiezen van een burgemeester in de VS

In plaats van alweer te schrijven over de nationale malaise onder Donald Trump wilde ik nu iets delen over de lokale politiek in vergelijking met Nederland, namelijk de verkiezingen voor een burgemeester. Dit is een korte impressie van hoe dat er hier aan toe gaat in Lakewood, Colorado.

Sinds 2015 is Adam Paul de burgemeester van Lakewood. Zijn partij wordt nergens expliciet genoemd, maar wat ik al snel begreep is dat hij een voorstander is van duurzaamheid. Hij was actief bij het opstellen van een gemeentelijk duurzaamheidsplan in 2015. Bij activiteiten van een speciaal netwerk van buurten gericht op duurzaamheid, het *Sustainable Neighborhood Network*, is hij vaak van de partij. Ook heeft hij beleid ondersteund om de groenstroken en parken in de gemeente uit te breiden, de bouwvoorschriften meer milieuvriendelijk te maken, en recycling uit te breiden in de gemeente. Onder zijn bewind zijn nu de meeste festivals in de gemeente zero-waste. Samen met andere actieve stadsgenoten heb ik meerdere keren ingesproken bij de *City Council* over milieuzaken en dat werd door de burgemeester goed ontvangen. Hij heeft aangeboden mee te denken over de mogelijkheid alleen bouwvergunningen voor woningen af te geven als die plannen ook energiezuinig zijn.

Foto: Jim Rabiolo

Leden van Sustainable Neighbourhood

De concurrentie

5 November zijn er verkiezingen voor burgemeester en Paul staat op het stembiljet. Zijn opponent is Ramey Johnson die nu lid is van de *City Council*. Deze vrouw zit al een tijd in de politiek (Paul ook) maar heeft mijn inziens nog niet veel concreet gedaan. Maar ze heeft een hele trouwe en grote achterban. Deze heeft ze gecreëerd door altijd belangstellend te zijn voor mensen met problemen gerelateerd aan verloederen en de daklozenproblematiek. Ze komt langs bij buurtfeestjes, de kerkdienst, en haar burens. De eerste keer dat ik insprak bij de *council* was gerelateerd aan het feit dat ze de raad wilde overtuigen niets aan duurzaamheid te doen aangezien klimaatverandering volgens haar niet bewezen was. Een groep burgers heeft uren ingesproken om de *council* te overtuigen de duurzaamheidsdoelen niet zomaar te verwaarlozen. Recentelijk deelde ze een artikel met de *council* van een fictieve auteur tegen klimaatverandering. Het bleek een hoax en lekte uit naar de pers. Tijdens een stemming over de autoloze zondag was Johnson tegen. ‘America was built on the automobile,’ zei ze.

De afgelopen weken heeft haar campagneteam allerlei leugens over Adam Paul geprobeerd te verspreiden, vooral over hem als persoon. Het zwartmaken van personen is een tactiek die ze eerder heeft toegepast, toen ze verkiesbaar was voor *councilor*. Dit kennen we van het nationale toneel ook, vooral van Donald Trump. In een tijd waar onwaarheden verkondigd worden als feit maken veel groen en/of links georiënteerden zich grote zorgen hier in Lakewood. Johnson is vooral gericht op het niet spenderen van geld aan of beleid te maken gerelateerd aan duurzaamheid want ‘dat vinden niet alle burgers belangrijk in Lakewood’. Vaak zegt ze dat het gemeentebestuur niet luistert naar de burgers en dat er geen vertrouwen is. We houden ons hart vast wat er gebeurt als zij burgemeester zou worden. Een burgemeester hier kan meer inbrengen en sturen op het gebied van beleid dan in Nederland. Onder het bewind van Johnson weten we dat het beleid rechts en conservatief wordt en er geen aandacht is voor het milieu en duurzaamheid. Ze wil arme mensen weren uit de gemeente. Het kwetsbare is dan niet langer beschermd.

Vooruitzichten

Helaas is de kans is dat Paul verliest zeer aanwezig. In 2015 toen Johnson en Paul ook beiden kandidaat waren was er maar een verschil van 400 stemmen. Bij het verkiezen van de burgemeester, heel anders dan de president, doen alle stemmen er toe. En dit maakt zo'n verkiezing ineens heel erg intens. Er staat zoveel op het spel. Ik woon nu in een gemeente die pas nog werd genoemd als een van de gemeenten die het meest voor het klimaat doet. Misschien is dat volgend jaar ineens heel anders.

Bea Moolenaar en Paul Adam

Naschrift 6 november

Paul Adam heeft gewonnen, met 55% van de stemmen! Ik ben zoooo opgelucht.

Bea Moolenaar

Aan de slag met energie

Regionale Energiestrategieën

Al bijna dertig jaar geleden wisten we dat de uitstoot van broeikasgasen grote problemen zou gaan opleveren in de toekomst (Verdrag van Rio, 1992). Vele verdragen verder is eindelijk de ernst van de situatie tot de wereld doorgedrongen en bestaat het besef dat er echt iets moet veranderen. Nederland heeft in het Klimaatplan nationaal beleid geformuleerd en van lagere overheden wordt verwacht dat zij daaraan in de vorm van Regionale Energiestrategieën (RES) hun bijdrage leveren.

Het Klimaatplan van het kabinet mikt op een reductie van 49% van de CO₂-uitstoot in 2030 ten opzichte van 1990. Dat moet worden gehaald met energiebesparing (32,5%) en vervanging van fossiele door duurzame energiebronnen.

De energiebesparing moet vooral gehaald worden door efficiënter met energie om te gaan, niet door minder energie te gaan gebruiken.

Bij duurzame energiebronnen denkt men in de eerste plaats aan windmolens op land en zonneparken. Die moeten in 2030 in totaal 35 Terawattuur (TWh) leveren.

De productie van elektriciteit uit biomassa en biogas (in 2018: 5 TWh) en ook die van waterkrachtcentrales (2018: samen 37 MW) wordt niet meegeteld waar het gaat om het bereiken van die 35 TWh. Ook zonnepanelen op woonhuizen (nu 1,7 TWh; in 2030 naar verwachting 7,5 TWh) tellen niet mee.

Zonneparken en windmolens

Om die 35 TWh te bereiken zou 8,5 TWh uit zonneparken moeten komen (in 2018: 1,5) en 17,7 uit wind op land (in 2018: 6,6). Dat is een grote opgave en om de lasten daarvan een beetje eerlijk over het land te verdelen is Nederland verdeeld in 30 regio's, die elk een eigen energiestrategie mogen bedenken. Vrijblijvend is dat uiteraard niet, want de doelstellingen moeten wel gehaald worden. Niets doen is geen optie.

Foto- Skeeze via Pixabay

Regio's

In Noord-Nederland vallen de regio's samen met de provincies. Dus de regio Groningen is de provincie Groningen. In de regio's werken gemeenten, provincie, waterschappen en netbeheerders samen aan het maken van een regionaal plan voor de productie van duurzame energie: de Regionale Energiestrategie (RES). Daarbij wordt ook overlegd met maatschappelijke partners, bedrijfsleven en inwoners. Het gaat overigens niet alleen om de productie van energie, maar ook om mogelijkheden om energie te besparen door bijvoorbeeld isolatie. De regio's krijgen financiële steun van het Rijk.

Nationaal Programma RES

De regio's worden inhoudelijk en organisatorisch ondersteund door het Nationaal Programma RES. Hierin werken de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG), het Interprovinciaal Overleg (IPO), de Unie van Waterschappen en de ministeries van Economische Zaken en Binnenlandse zaken samen.

Vanuit dit programma zijn de lagere overheden verplicht een Concept RES en een RES 1.0 en Res 2.0 op te stellen. Een startdocument wordt

aangeraden. Als dat er niet is, moeten overheden op andere manier aangeven op welke wijze volksvertegenwoordigers bij de besluitvorming betrokken worden.

Te verwachten problemen

De forse groei van het aantal windmolens op land en zonneparken, hoe noodzakelijk ook, zal niet zonder slag of stoot plaatsvinden.

Windmolens op land zijn een heet hangijzer. Maar weinig mensen willen ze in de buurt van hun woning en het nimbyverwijt (*not in my backyard*) heeft zo langzamerhand zijn kracht verloren: te veel mensen hebben overlast van vliegtuigen, treinen, verkeer en industrieterreinen. De mogelijkheid gezond te kunnen leven wordt een niet meer te negeren eis, waar de overheid rekening mee moet houden. Twintig regionale GGD's hebben inmiddels gewaarschuwd voor gezondheidsschade door windmolens, biomassacentrales en warmtepompen.

Planning en uitvoering van de bouw van windmolens en zonneparken zijn tijdrovende processen. Daarom is de verwachting dat in 2030 de geplande 35 TWh niet gehaald wordt, maar dat we blijven steken op 26 TWh.

Een geheel ander soort probleem is dat investeringen in duurzame energie, hetzij op het eigen dak dan wel in grote projecten, niet haalbaar zijn voor mensen met weinig of geen vermogen. Zij mogen niet het kind van de transitierekening worden omdat zij afhankelijk blijven van het net en geen geld hebben om te verdienen aan de transitie.

Participatie

In het Klimaatakkoord is afgesproken dat bewoners voor minstens de helft moeten kunnen profiteren van grootschalige energie projecten in hun omgeving. De overheid denkt dat bewoners minder problemen met de plaatsing van windmolens en zonneparken zullen hebben als ze er mede-eigenaar van zijn. Dat geeft binding en het trotse gevoel dat je bijdraagt aan de energietransitie. De vorm van mede-eigenaarschap en de manier waarop de opbrengsten verdeeld worden kan variëren. De winst kan worden uitbetaald of (deels) geïnvesteerd worden in buurtprojecten.

Tip

Sheila Sitalsing wees er in *De Volkskrant* al op: je moet mensen niet vragen een stapje terug te doen. Maar nodig is het wel. Een wat minder energieslurpende manier van leven, privé en maatschappelijk, zou een mooie bijdrage kunnen gaan leveren aan de bestrijding van het broeikas-effect. Die 100 km is een mooi begin.

Henk de Weerd

Diogenes

Grutto's, regenwormen, sporkelhouten, bijen,
beuken, paddestoelen, kleine en grote kevertjes,
snoeken, grote engelwortelen, duizendpoten,
vossen en hazen, wulpen, ooievaarsbekken, egels,
spinnen, salamanders en zandhagedissen, drie-
en tiendoornige stekelbaarsjes, mossen, valkjes,
zwammen en korstmossen, wilgen, lijsterbessen,
dag- en nachtvlinders, meeuwen, voorntjes,
slakken met en zonder huis, pissebedden,
bunzings, watervlooien, mieren, zweefvliegen en
mussen kunnen niet met tanks oprukken
naar Den Haag.

Doe mee met de provinciale kennisgroepen!

De nieuwe Groninger Statenfractie van GroenLinks wil de leden meer inhoudelijk betrekken bij de provinciale politiek. Er moet ruimte komen voor ideeën en initiatieven van onderop. Daarom nodig we alle leden in de provincie uit om deel te nemen aan een of meer van de vier werkgroepen die daarvoor in het leven zijn geroepen.

De nieuwe werkwijze is flexibel: leden - maar ook niet-leden - kunnen aansluiten bij de kennisgroep waar hun interesse naar uitgaat; men kan tijdelijk deelnemen of zitting nemen in meerdere kennisgroepen. Het idee is dat de groepen regelmatig bijeenkomen. De bijeenkomsten van de kennisgroepen zullen via de nieuwsbrief en de Wenakker worden aangekondigd.

We zijn begonnen met vier groepen, waarbij per groep één of meer Statenleden aanhaken. Doel van de groepen is tweeledig.

1. De kennisgroepen komen zelfstandig met ideeën en voorstellen die door de fractie opgepakt kunnen worden in de vorm van bijvoorbeeld initiatiefvoorstellen, moties of opiniestukken in de pers.
2. De kennisgroepen praten op verzoek van de fractie mee over actuele politieke thema's.

Je kunt je aanmelden voor een kennisgroep bij een van de contactpersonen die onder het thema genoemd worden.

- Energie (inclusief klimaat)
Hendri Meendering (h.a.meendering@ps-provinciegroningen.nl)
- Landschap (Biodiversiteit, Bosbouw, Groen, Landschap, Water, Omgevingswetgeving, Transitie agrarische sector)
Nadja Siersema (h.t.siersema-orsel@ps-provinciegroningen.nl) of
Arjen Nolles (a.j.nolles@ps-provinciegroningen.nl)
- Sociaal (Innovatie/economie, Werkgelegenheid, Krimp, Leefbaarheid, Aardbevingen / NPG, Burgerbetrokkenheid, Cultuur, Huisvesting, Diversiteit / inclusie, Digitalisering, Armoedebestrijding, Migratie, Onderwijs):
Stephanie Bennett (S.Bennett@ps-provinciegroningen.nl), of
Bas de Boer (b.de.boer@ps-provinciegroningen.nl) of
Melissa van Hoorn (m.k.van.hoorn@ps-provinciegroningen.nl)
- Mobiliteit (sluit aan bij de werkgroep die al in de afdeling gemeente Groningen bestaat)
Bas de Boer (b.de.boer@ps-provinciegroningen.nl)

De eerste bijeenkomst van de kennisgroep Energie is op 28 november om 19:30 uur in de Martinizaal van het provinciehuis. Ingang fractiehuis, Turfsingel 83, Groningen.

Jannekes Quinoapannenkoekjes

- 125 gram gemalen ongekookte quinoa
- 2 eetlepels gemalen lijnzaad
- 2,5 dl melk, rijstmelk of amandelmelk
- 1 tl kaneel
- 0,5 banaan
- 1 el honing
- Mespuntje zout
- Koolzaadolie met botersmaak
- Topping: yoghurt, vers fruit en honing of crème fraîche met jam

Maal de quinoa en lijnzaad tot ze een consistentie van meel hebben. Voeg dan de overige ingrediënten, behalve de olie, toe aan het geheel en zet de (hogesnelheid)blender nog even aan tot het een glad beslag is. Voeg extra melk of een beetje water toe als het beslag te dik is.

Zet een koekenpan op hoog vuur en doe een klein beetje olie in de pan. Verwijder het te veel aan olie met een stukje keukenpapier. Schenk het beslag in de pan en zet de hittebron op een matige stand. Bak beide zijden bruin en leg de pannenkoek op een bord. Dek deze af met een theedoek of deksel zodat het warm blijft. Maak zo alle pannenkoeken (10 kleine) tot het beslag op is. Serveer met honing, vers fruit, yoghurt of crème fraîche met jam.

Eet smakelijk!

Quinoa op het veld

Foto: Michael Hermann
<http://www.cropsforthefuture.org>

Column Consensus

Mijnheer Jansen is van het harmoniemodel. Hij levert liever wat in, dan dat er eindeloos gebakkeleid moet worden bij het nemen van een beslissing. Van de wil om zijn zin te krijgen heeft hij niet veel last, vooral omdat zijn moeder in een ver verleden bij elk conflict zei dat hij als oudste de verstandigste moest zijn en zij hield niet van ruzie. Maar toch kriebelt er altijd iets, want de beste beslissingen worden niet genomen als niet alle argumenten op tafel komen. Het is om die reden dat de Duitse filosoof Jürgen Habermas de eis van een machtsvrije discussie op tafel legde. Iedereen moet op gelijke voet mee kunnen praten. Op die manier móeten alle argumenten wel op tafel komen, is de gedachte.

Als veel-vergaderaar – bij veel organisaties – weet mijnheer Jansen dat dat lang niet voldoende is om de beste beslissing te nemen. Vergaderingen zijn geen processen die een logisch pad volgen. In het algemeen zijn ze redelijk chaotisch: mensen praten door elkaar of laten elkaar niet uitpraten; argumenten worden soms uitgebreid bediscussieerd, maar verdwijnen ook zo maar onder tafel omdat iemand plotsklaps met een nieuw argument komt; er is altijd tijdsdruk omdat er nog meer onderwerpen op de agenda staan. Daarnaast zijn vergaderingen sociale processen en alles wat mensen kunnen doen om hun gelijk te halen wordt in vergaderingen gebruikt: intimidatie, belachelijk maken, afleiden, onzinargumenten, dwingen, dwarsliggen en doordrukken.

Mijnheer Jansen ziet ook inhoudelijke redenen waarom besluiten in vergaderingen moeilijk is. Dat heeft te maken met de eigenschappen van argumenten. Principiële argumenten zijn moeilijk onder één dak te brengen met pragmatische, en al helemaal niet met andere principiële argumenten. Argumenten liggen ook vaak op heel verschillende niveaus wat het moeilijk maakt ze tegen elkaar af te wegen. Wat moet het zwaarst wegen als je er geen gewicht aan kunt toekennen? Er zijn twee argumenten die de chaos beperken: juridische (het mag niet, wij gaan er niet over) en financiële (we kunnen het niet betalen), al is het uiteraard de vraag of die argumenten terecht op tafel komen.

De eis waaraan het uiteindelijke besluit volgens mijnheer Jansen nog het meest aan voldoet is dat niemand er echt tegen is. Dat noemen we dan consensus. Maar het idee van het beste besluit is daarmee onder tafel is verdwenen.

Henk de Weerd

Agenda

zondag 24 november: 14:00 - 18:00 uur

Spelletjesmiddag

GroenLinks Pand, Coehoornsingel 87, Groningen

donderdag 28 november: 19:30 - 21:30 uur

Provinciale kennisgroep Energie

Martinizaal, provinciehuis. Ingang Fractiehuis, Turfsingel 83, Groningen (bij de Sint Jansbrug)

Dit is de laatste Wenakker van 2019. Daarom wensen provinciaal bestuur, Statenfractie, gedeputeerde en de redactie van de Wenakker u allen nu alvast een gezellige Sinterklaas, fijne kerstdagen en een gelukkig nieuwjaar!

Colofon

Jaargang 28, nummer 23

De Wenakker verschijnt 3 keer per jaar

Redactie: Gerda Steenhuis,, Janneke Brouwer, Ger Zuiderveen en Henk de Weerd

Bijdragen: Bea Moolenaar, Melissa van Hoorn

Redactieadres:

Statenfractie GroenLinks

Turfsingel 83

9712 KL Groningen

050 3164568

groenlinks@ps-provinciegroningen.nl

Kopij is van harte welkom op bovenstaand adres.

Deadline: 1 februari 2020

Contact

Statenfractie

Hendri Meendering (fractievoorzitter): 06 30863583

h.a.meendering@ps-provinciegroningen.nl

Arjen Nolles: 06 38373783

a.j.nolles@ps-provinciegroningen.nl

Stephanie Bennett: 06 3824 9767

s.bennett@ps-provinciegroningen.nl

Melissa van Hoorn: 06 2061 6377

m.k.van.hoorn@ps-provinciegroningen.nl

Bas de Boer: 06 2506 1023

b.de.boer@ps-provinciegroningen.nl

Nadja Siersema: 06 4517 8584

h.t.siersema-orsel@ps-provinciegroningen.nl

Gedeputeerde

Nienke Homan: 06 52761547

nienkehoman4@gmail.com

Provinciaal bestuur

Ria Damhof (voorzitter): 06 14531360

riadamhof@gmail.com

Gijs van der Kroef (secretaris): 06 13705440

gijs.vdkroef@gmail.com

Wenakker

Joris Engbers (penningmeester): 06 25338580
info@jorisengbers.nl

Claude Ravisé: 06 53714523
ravise@home.nl

Brian Geertsema: 06 36317961
geertsemabrian@hotmail.com

Musetta Blaauw: 06 54903038
musettablaauw@gmail.com

Niek Peters: 06 15556581
niekpeters23@hotmail.com

Peter Post: 06 52863453
ppost57@gmail.com

Digitaal

- groenlinks@ps-provinciegroningen.nl
- provinciegroningen.groenlinks.nl
- facebook.com/groenlinksprovinciegroningen
- twitter.com/glprovgroningen